

NaturErhvervstyrelsen
Center for projekttilskud
Sendt til mail policy@naturerhverv.dk
Journalnr.: 14-8050-000010

Høringsvar om udkast til fiskeriudviklingsprogram 2014-2020

Danske Havne roser styrelsen for inddragelsen af fiskerisektorens parter i forberedelsen af det nye udviklingsprogram. Danske Havne har deltaget aktivt i de mange møder omkring det nye program. Danske Havne har lavet en evaluering af EFF-programmet 2007-2013 for på denne baggrund at dokumentere effekten og de videre fokusområder for fiskerihavne i EHHFF-programmet 2014-2020.

Danske Havne mener grundlæggende, at udkastet til udviklingsprogrammet ikke tager højde for fiskerihavnens centrale rolle i fiskerikæden og værdiskabelsen.

Finansieringsrammen for programperioden fremgår ikke af høringen, hvormed prioritering af midler er ukendt. Danske Havne anbefaler at finansieringen beror på erfaringer fra EFF 2007-2013 med fokus på dokumenteret værdiskabelse og dermed støtteværdige projekter.

Havnens rolle i fiskerisektoren. Danske Havnes rolle i fiskerisektorens kæde fra hav til bord skaber konkret værdiskabelse i form af infrastruktur og faciliteter som fx overdækkede landingskajer, sikre opbevarings-, auktions- og distributionshaller med køling samt god vandkvalitet til isværk.

De seneste 6 års investeringer i fiskerihavne med direkte relation til fiskeriet har i særlig grad været kajanlæg, moler og fiskerifaciliteter til fiskerihåndtering.

Den teknologiske udvikling i fiskeriet skaber fortsat behov for modernisering af fiskerihavnernes infrastruktur for at forbedre hele fiskerisektorens konkurrenceevne over for fiskerihavne i fx Holland, England og Norge men også i forhold til at fastholde dansk produktion og sikre danske arbejdspladser.

Fiskerihavnens værdiskabelse. De danske fiskerihavnens projekter underbygger formålet med EU's udviklingsprogram og den europæiske fiskeripolitik. Dette ses direkte i fiskerihavnens værdiskabelse.

Havnene har en direkte rolle i værdiforøgelsen af den landede fisk. I 2012 blev der landet for 3,1 mia. kr. fisk i havnene. Denne værdi voksede til i alt 20,1 mia. kr. i videresalg. Det skyldes især en ubrudt kølekæde og effektive havnefaciliteter. Landingsværdien er i 2013 øget med 10 pct. i forhold til 2012 til 3,4 mia. kr.

Fiskerihavnes investeringer i infrastruktur og faciliteter har direkte medvirket til:

- En forøgelse af de landede fisks værdi eller kvalitet gennem en ubrudt kølekæde og internetauktioner
- En forbedring af produktivitet, arbejdsmiljø og sikkerhed gennem effektive sorteringshaller, overdækkede tørrehaller og roligere havnebassiner
- En service- og forsyningsforbedring for de fiskere og fartøjer, der benytter havnen, herunder bedre adgangsforhold til havnen og full-service
- Tiltrækning af flere fiskere pga. kompetenceløft til havnenes full-service løsning

Interventionslogik for investeringer i fiskerihavne. Med ovenstående gennemgang af fiskerihavnes alsidige investeringer i infrastruktur og faciliteter samt disse investeringers direkte indflydelse på værdiskabelsen, så er det bemærkelsesværdigt, at NaturErhvervstyrelsen binder fremtidige investeringer i havne op på et ”fokus på kvalitet og håndtering af uønskede fangster” (Tabel 73: Interventionslogik for investeringer i fiskerihavne, s. 164).

Danske Havne anbefaler et fiskeriudviklingsprogram, der er dækkende for alle typer fangst. Landingsstatistikken bekræfter, at fiskeriet er omstillet til stordrift. Fartøjerne bliver større og lander mere pr. landing fisk. En kombination af disse fakta og EU tiltag om håndtering af uønskede fangster skaber behov for tilpasning af havnes infrastruktur og faciliteter generelt og ikke kun i forhold til uønskede fangster. Bifangster er som ordet indikerer ikke kerneforretningen i dansk fiskeri.

Tilskud til modernisering og effektivisering af fiskerihavne er ikke statsstøtte.

Danske Havne anbefaler at der bør være grundlag for tilskud til generelle investeringer i havne, der rækker ud over et særligt fokus på håndtering af bifangster.

Udviklingsprogrammet har hidtil understøttet infrastrukturprojekter i danske fiskerihavne med generelle formål i fiskerisektoren:

- Investeringerne i adgang til havnen fra land (adgang til nødvendige transport faciliteter fra land) eller vand (uddybning, oprensning, isbrydning, lys, fyr, etc.) har en *bredere samfundsmæssig værdi*.
- Investeringer i infrastruktur som kajer, moler, befæstede arealer (veje, flisebelagte områder, m.m.), kloakering, strømføring og vand har en *bredere samfundsmæssig værdi*.
- Investeringer i fiskerihavnes supra struktur såsom sorteringshaller, kølehus, lagerbygninger, overdækkede arealer for fiskeriredskaber m.m. har en *bredere samfundsmæssig værdi*.

Investeringerne i fiskerihavne er med til at indfri flere af programmets 4 temaer, herunder lokal udvikling, konkurrenceevne og miljø. Hvis Danmarks indsats skal styrke den danske fiskerisektors produktivitet, konkurrenceevne og arbejdsudbud, så bør der tænkes mere holistisk end et snævert fokus på bifangster. Effektive og moderne havne er nødvendige for at fastholde dansk produktion og værdiskabelse. Ingen havne, ingen industri lidt firkantet sagt.

Et centralt fokus i kommende investeringer i fiskerihavne er fortsat effektivisering og modernisering af faciliteter og infrastruktur samt et stærkt fokus på at udvikle full-service modellen i havnene. Det er nødvendigt for at sikre et råvaregrundlag gennem danske fiskere og flere udenlandske fiskere og redere, fastholde eksisterende industri og erhverv, tiltrække ny industri og erhverv.

Finansiering - fair konkurrence mellem fiskerihavne. Tilskudsgraden er af styrelsen foreslået øget til 75 pct. Dette fremgår ikke af høring men af møder i Fiskeriudviklingsudvalget. Danske Havne støtter en ændret støttesats.

Det skaber først og fremmest konkurrencemæssig ligestilling med Danmarks nabolande, som også har 75 pct. i tilskudssats, og dermed de udenlandske fiskerihavne, som danske havne er i direkte konkurrence med.

Der er ingen politiske bindinger for Danmark, da der er tale om egenfinansiering af havne. EU midler 75 pct. og havne 25 pct.

Der findes andre EU midler til havne under den fælles transportpolitik for det transeuropæiske transportnet (TEN-T), men fiskerihavnene kan ikke søge om midler gennem dette program, eftersom fisk ikke er en godsart. Det gør at EHFF er eneste mulighed for tilskud til fiskerihavne, men også at udviklingsprogrammet derved er med til at skabe lige adgang for tilskud til havne. Fair konkurrence med andre ord.

Der er stor forskel på en handlingsplan for kystfiskeri og kommercielle fiskerihavne. Danske Havne anbefaler, at udviklingsprogrammet først og fremmest har fokus på havne, der er med til at udvikle, fastholde og sikre væsentlig konkurrenceevne for den danske fiskerisektor. Dermed bør tilskud til kystfiskeri og landingssteder formuleres ind i programmet for de lokale aktionsgrupper. Evt. med direkte midler fra EHFF programmet 2014-2020, når finansiering for programmet forelægges.

Styrelsens reduktion af administrative byrder. Danske fiskerihavnes projekter har i styrelsens evaluering været meget smidige og uden fejl eller større forsinkelser.

Danske Havne opstiller følgende idéer til forbedring eller forenkling, der kan føre til øget effekt og lavest mulig administrative omkostninger for ansøger og myndighed:

- **Tilbudsloven.** Overslag på projektets værdi bør være tilstrækkeligt. Udbud vil finde sted, når havnen har modtaget godkendelse af projektet. Det kan virke

uhensigtsmæssigt med indhentning af 2 tilbud i ansøgningsfasen, når der skal laves anlægsinvesteringer på over 300.000 kr. Der er en stor risiko for at projektet bliver låst, og at der derved ikke opnås den økonomisk og teknisk mest hensigtsmæssige løsning. Større projekter vil som regel kræve mere end 2 tilbud, og her kan det være svært at nå projektering og licitation etc. indenfor en måned. Det kunne være en forenkling, om tilbud kan udskydes, og der i stedet skal indsendes en tidsplan og evt. licitationsprotokol, når denne foreligger.

- **Programmets administration.** Et kommende program 2014-2020 kan have stor gavn af en "one point of contact" løsning med dedikeret ressource i NaturErhvervstyrelsen.
- **NaturErhvervstyrelsens administration.** Fiskerihavnene efterspørger, at NaturErhvervstyrelsen har en mere udadrettet rolle for at identificere relevante og støtteberettigede projekter. Ved programstart kan styrelsen have en prioriteret besøgsrunde og se konkrete udviklingsprojekter i henhold til havnenes strategier og målsætninger. Dette kunne give styrelsen en mere objektiv og udviklingsorienteret tilgang til samt stærkere samspil med havnene om kommende og eksisterende projekter. Således vil senere ansøgninger om medfinansiering kunne holdes op mod den enkelte havns overordnede strategi. Herved sikrer styrelsen, at der ydes tilskud til støtteværdige projekter.
- **Overskydende midler.** Det har været en udfordring, at der i programmet 2007-2013 ikke er forudsat mulighed for at ændre i programmet og overføre midler akserne i mellem. Restmidler og tilbageværende midler kunne som i den danske Infrastrukturfond blive omfordelt i en ny fælles pulje med en konkret og aktuel erhvervsmæssig eller politisk udfordring.

Selvevaluering. Danske Havne foreslår, at styrelsen anbefaler tilskudsmodtagere eller deres respektive organisationer, at de i slutningen af programperioden gør status over effekt og fremadrettede fokusområder. En helt enkelt evaluering, der viser, om midlerne er brugt fornuftigt og effektivt. Det vil være sund fornuft og til fælles gavn i form af synergi i fælles projekter.

Med venlig hilsen,
Bjarne Løf Henriksen
Erhvervspolitisk rådgiver, Danske Havne